

Pasningsvejledning

Guldhamster

Guldhamstere (*Mesocricetus auratus*) i fangenskab stammer formentlig alle fra meget få vilde individer fanget i Syrien i 1930'erne. Foto: Vladimír Motycka

- 1 Dyreart
- 2 Fuldvoksen størrelse
- 3 Forventet levealder
- 4 Anbefalet størrelse og indretning af anlæg eller bur
- 5 Særlige pasningsbehov, herunder krav til temperatur
- 6 Stimulering og behov for motion
- 7 Fodring
- 8 Sociale behov
- 9 Formering, yngelpleje og eventuel neutralisation
- 10 Typiske tegn på sygdom og nedsat trivsel
- 11 Øvrige informationer

1 Dyreart

Mesocricetus auratus

Guldhamster, syrisk (guld)hamster (Golden hamster)

Syrisk guldhamster er en gnaver (Rodentia) tilhørende familien Cricetidae, som inkluderer over 600 arter af hamstere, studs mus, markmus, lemminger, mosegris, Ny Verdens rotter og mus m.fl. Der findes fire guldhamster-arter (slægten *Mesocricetus*) udbredt i forskellige dele af Europa og Mellemøsten, men *M. auratus* er den eneste, der holdes som familiedyr i Danmark.

De guldhamstere, der i dag holdes i fangenskab, stammer formentlig alle fra meget få vilde individer fanget i Syrien i 1930'erne. I slutningen af 1990'erne blev godt 20 vilde guldhamstere desuden importeret til Tyskland for at tilføje nye gener til avlen.

2 Fuldvoksen størrelse

Guldhamsteren bliver 13-18 cm lang plus en hale på godt 1 cm, og den vejer normalt 85-160 g. Hunner er lidt større end hanner.

Sværhedsgrad:
Lidt krævende

Kort om dyret

- 13-18 cm, 85-160 g; findes i mange fremavlede varianter
- 2-3 år gammel
- I fangenskab nataktiv; sover det meste af dagen
- Bur min. 80 x 40 cm; altid gravemuligheder og skjul
- Kræver sandbad og gnagemateriale
- Graver i naturen underjordiske gangsystemer
- Kan ved rette tilvænning blive meget tam
- Æder både vegetabilsk og animalsk føde
- Territoriel og aggressiv over for artsfæller; skal holdes alene i et bur
- Drægtig i godt 2 uger, føder normalt 8-10 unger
- **Bemærk:** Egner sig dårligt som kæledyr til mindre børn

Udbredelse og levesteder

Guldhamsteren menes at være udbredt i et lille område i det nordvestlige Syrien nær byen Aleppo samt i den sydøstlige del af Tyrkiet. Der findes muligvis en bestand i Israel, som er blevet introduceret ved et uheld i forbindelse med laboratorieforsøg. Guldhamsterens naturlige levesteder er varme, tørre områder med ørkenklima.

Guldhamsteren er fremavlet i mange forskellige farvevarianter og pelstyper, men er i sin naturlige form rødbrun øverst og hvidlig på bugen, halsen og ved munden.

Guldhamsteren har store udvidelige kindposer, hvori føde og små unger (ved trusler) kan gemmes. Duftkirtler findes på hofterne.

3 Forventet levealder

Guldhamstere bliver typisk 2-3 år i fangenskab.

4 Anbefalet størrelse og indretning af anlæg eller bur

I naturen er guldhamsteren primært aktiv i skumringstimerne. I fangenskab er guldhamsteren dog mest aktiv i nattetimerne, og den tilbringer det meste af dagen sovende i sin hule. I naturen graver guldhamsteren gange og huler under jorden i mere eller mindre komplicerede systemer. Guldhamstere lever solitært, og kønsmodne individer skal derfor som udgangspunkt holdes alene i buret (se dog afsnit 8).

Buret bør som absolut minimum være 80 x 40 x 35 cm (l x b x h) til et enkelt individ. Det anbefales dog at have mere rummelige bure med inventar som angivet forned, således at dyret færdes i omgivelser, der bedre kan tilgodeses og stimulere dets naturlige behov. Et større bevægelsesareal for hamsteren kan tilgodeses ved at udnytte pladsen i højden med flere etager (indrettet således, at der aldrig er langt ned, hvis den skulle falde) og/eller ved at bygge flere bure sammen via endeåbningerne, evt. ved hjælp af rør. Buret skal have et så finmasket metalnet/tremmer, at dyret ikke kan stikke af eller komme i klemme. Træ er et dårligt burmateriale, da det suger væske, er svært at rengøre, og guldhamsteren kan gnave sig ud. Guldhamsteren kan også sagtens gnave sig ud gennem plastik, hvis der er en kant mellem underdel og overdel.

Bundlaget skal være et tykt lag af spåner eller andet velegnet naturmateriale, der ikke støver. Mest optimalt er at give guldhamsteren mulighed for at grave dens egne gange i bunden, så den kan få stimuleret denne helt naturlige adfærd (se mere i afsnit 6). Som minimum skal der være gravemuligheder i anlægget, f.eks. i form af en kasse med chinchillasand, som guldhamsteren både kan grave og rulle sig i.

Der skal altid være minimum en, men helst flere, hule/sovehus i buret, f.eks. i træ eller keramik. Ugennemsigtige rør aflukket i den ene ende (diameter ca. 15 cm) er også godt for guldhamstere at bygge rede, sove og skjule sig i. Redemateriale, som blødt hør og neutralt, bløde papirstimler, bør altid være tilgængeligt. Hamstervat frarådes på det kraftigste, da hamsteren kan risikere at vikle sig ind i det og i værste fald miste lemmer og kvæles. Derudover skal guldhamsteren have noget at gnave i og legetøj (se afsnit 6). Den skal også altid have adgang til frisk foder og vand i en drikkeflaske.

Buret skal placeres et tørt sted uden træk og røg, gerne i et hjørne, og hvor naturligt dagslys kan trænge ind. Da guldhamsteren er nataktiv, bør buret placeres et sted, hvor den om dagen ikke forstyrres i sin søvn, og hvor det ikke generer, at den larmer om natten.

Foderrester (med undtagelse af tørfoderet) skal fjernes og vandet i drikkeflasken skal udskiftes hver dag. Guldhamsteren vil typisk besørge et bestemt sted i buret (som regel et hjørne), og ekskrementer her bør fjernes dagligt eller mindst et par gange ugentligt. En gang om ugen skal bundlaget, redematerialet og sandet i sandkassen skiftes. Lad dog noget af redematerialet blive sammen med noget nyt, da de foretrækker materiale med deres egen lugt frem for nyt. Ca. en gang om måneden bør hele buret vaskes af med varmt vand evt. med en smule neutral, biologisk nedbrydelig sæbe.

Guldhamsteren findes i mange fremavlede varianter med forskellige pelstyper og farver. Foto: Kenneth Worm

I naturen graver guldhamsteren underjordiske gangsystemer, og den har derfor et naturligt gravebehov. Giv den derfor altid mulighed for at grave i anlægget, helst så den kan etablere gange og huler i bundlaget. Foto: Vladimir Motycka

Status i naturen

Guldhamsteren findes kun i et meget lille område i naturen og anses som truet (IUCN: Vulnerable), primært grundet tab af levesteder. Tabet af naturlige levesteder skyldes i høj grad udbredelsen af landbrug og direkte menneskelige ødelæggelser af levestederne.

5 Særlige pasningsbehov, herunder krav til temperatur

Guldhamsteren bør som udgangspunkt holdes ved stuetemperatur og ikke ved mere end 24° C.

Guldhamsteren sandbader for at rengøre sin pels, og chinchillasand bør jævnligt, gerne altid, være tilgængeligt.

6 Stimulering og behov for motion

Da guldhamsteren typisk kun kan gå alene i sit bur og dermed ikke har direkte fysisk kontakt med en artsfælle, er det især vigtigt at give dem et stimulerende miljø at færdes i, så kedsomhed og mistrovisel undgås.

Der bør altid være noget i buret, som de kan gnave i, f.eks. blade, grene, kogler, rødder osv. Alt materiale fra naturen bør overhældes med kogende vand eller nedfryses for at dræbe eventuelle sygdomsfremkaldende bakterier og organismer. Insekter og orme kan med fordel gemmes forskellige steder i buret. Papruller, gerne med lidt papir på, fra toilet og køkkenruller er rigtig godt som legetøj og skjul. Forskellige typer af legetøj (fra dyrehandlen, hjemmelavet eller fra naturen) bør bruges, gerne med jævnlig udskiftning, så der er nye udfordringer regelmæssigt.

Man kan med fordel indrette buret, så guldhamsteren får stimuleret sin naturlige adfærd med at grave underjordiske gangsystemer. Man kan også til buret tilbygge et jordfyldt terrarium med adgang via et solidt rør.

Ved mindre bure bør man have hamsteren ude af sit bur regelmæssigt – altid under opsyn – så den kan få noget motion og undersøge nye ting. Vær opmærksom på, at hamsteren let slipper væk gennem små huller og sprækker, så alle døre, vinduer og andre huller, hvorfra de kan undslippe og komme i klemme, skal være lukket helt til. Guldhamsteren kan også tages med udenfor, f.eks. i en højkantet sandkasse eller løbegård, hvor den er nem at holde styr på.

Hvis man lader den vænne sig til ens duft, og man behandler den roligt og nænsomt, kan guldhamsteren blive meget tam og vænne sig til at blive håndteret. Den kan finde på i forsvar at bide hårdt og flygte, hvis den føler sig truet, utryg eller bliver klemt med hånden. Løft den derfor forsigtigt og nænsomt med en skålformet hånd og pas på, at den ikke hopper/falder ned og derved kommer til skade. Guldhamsteren kan også trænes med godbidder til bl.a. selv at hoppe op i hånden og lære at komme på en bestemt lyd. Træning kan være en stimulerende aktivitet for dyret og en fordel for begge parter. Forstyr aldrig en hamster i sin søvn, da den oftest vil blive særdeles gnaven og kan finde på at bide.

Guldhamstere er aktive dyr, når de er vågne, og de har derfor brug for masser af plads til at motionere – så jo mere plads i buret des bedre, og gerne flere etager. En tur uden for buret regelmæssigt er også en rigtig god idé til at give dem ekstra motion. Et løbehjul (med fast bund, ikke tremmer) med en diameter på min. 25 cm (gerne mere, da de foretrækker større hjul) bør altid være tilgængeligt som supplement til (aldrig erstatning for) et rummeligt bur. Det skal kunne sættes godt fast i siden af buret, så det ikke risikerer at vælte, og guldhamsteren derved kommer til skade.

7 Fodring

Guldhamsteren spiser i naturen plantefrø, grønt, insekter og larver. Guldhamsteren har kun behov for lidt foder, men der skal altid være adgang til både frisk foder og vand, da den let kan svækkes af sult og tørst.

Giv guldhamsteren en speciel hamsterblanding som grundfoder. Som supplement til grundfoderet kan gives lidt vasket grønt og frugt, f.eks. mælkebøtter, kløver, frugtblade, skrællede gulerødder, hvidkål, rå rødbeder og usprøjtede frugtgrene med knopper. Undgå halm og stift hør, da de skarpe ender kan forårsage skader på

Det er vigtigt at give guldhamsteren masser af stimulerende aktiviteter, især fordi den i normalt ikke vil kunne holdes sammen med artsfæller i samme bur. Insekter og orme kan gemmes forskellige steder, f.eks. under sten eller i bundlaget, så guldhamsteren skal bruge tid, kræfter og sine sanser på at finde og få fat i det. Foto: Kenneth Worm

Uegnet til mindre børn

På trods af at guldhamsteren ofte anses som et godt kæledyr til børn, egner den sig dårligt til det, da den sover hele dagen og oftest vil forsvare sig ved at bide, hvis den forstyrres i sin søvn om dagen.

hamsterens kindposer. Som supplement til basisfoderet og planteføden skal gives forskellige insekter (f.eks. græshopper og melorme) og regnorme. Som proteinsupplement kan desuden gives foderblandinger til insektædende fugle. Herudover kan et par gange ugentligt gives et lille stykke kalvelever, hakket okse- eller kalvekød, og evt. en halv gærtabelt.

Som godbidder, der kun bør gives af og til, kan gives nødder (usaltede, gerne med skal), grankogler, rosiner og solsikkefrø.

Guldhamsteren bruger sine kindposer til at transportere overskydende føde til et forråds-kammer for på den måde at have føde til dårlige tider. Vær derfor opmærksom på, at der ikke ligger letfordærligt foder (f.eks. frugt og grønt) i forråds-kammeret. Der skal altid være frisk drikkevand tilgængeligt, helst i drikkeflaske.

Guldhamsteren spiser i naturen både plantemateriale og smådyr. Det er derfor vigtigt at give den både grønt, lidt insekter og regnorme.
Foto: Vladimír Motyčka

8 Sociale behov

Kønsmodne guldhamstere, uanset køn, er territorielle og meget intolerante over for hinanden. Kun når hunnen er i brunst, tolererer en han og hun hinanden. Duft fra kirtler, og for hunners vedkommende også ekskrementer, bruges til at afmærke hulen og territoriet.

Slåskampe mellem kønsmodne individer, såvel af samme som forskelligt køn, er meget almindeligt, hvis de holdes sammen, og kan i værste fald føre til dødsfald. Selv individer fra samme kuld kan også sagtens finde på at angribe hinanden, når de bliver kønsmodne. Guldhamsteren bør derfor som udgangspunkt holdes alene i et bur. Sæskende af samme køn kan dog holdes sammen, indtil de er 8 uger gamle, hvorefter de skal skilles for at undgå slåskampe.

For at sikre, at guldhamsteren stimuleres ved kontakt med en anden artsfælle og her får mulighed for at udvise naturlig social (inklusive territorial) adfærd, bør man med jævne mellemrum f.eks. sætte to bure ved siden af hinanden, så dyrene har kontakt visuelt og via lugt og lyd, men ikke kan skade hinanden fysisk. Individer, der bruges til avl, vil desuden få stimuleret deres sociale adfærd under parringsforsøget.

Guldhamsteren bør ikke holdes med andre arter af dyr.

9 Formering, yngelpleje og eventuel neutralisation

Guldhamstere lever adskilt i naturen, og en han og hun mødes kun, når de skal parre sig. Hunner kommer i løbetid hver 4. dag. Hannen bør fjernes straks efter parring, da hunnen ellers kan finde på at angribe ham.

Drægtighedsperioden er blot 16 dage – den korteste periode blandt alle kendte placental pattedyr. Kuldstørrelsen er normalt på 8-10 unger, men kan være op til 20. Ungerne er nøgne og blinde ved fødslen og vejer 2-3 g. Det er vigtigt at give moderen og ungerne ro i den første uges tid, da man ellers kan risikere, at hun forlader eller tilmed æder sine unger. Moderen kan, hvis hun føler, at ungerne trues, finde på at gemme dem i hendes kindposer.

Hunnen er i stand til kort efter fødslen igen at blive drægtig, men hun bør ikke parres, mens hun dier (ca. 3 uger efter fødslen), da man så kan risikere, at ungerne bliver svage og underernærede. For at undgå overbelastning af hunnen anbefales det, at man venter mindst en måned, efter ungerne er fravænet, før hun parres igen.

Guldhamsteren bliver kønsmoden i 4-5-ugers-alderen, og det er vigtigt at fjerne ungerne fra moderen, når de er omkring 4 uger gamle for at undgå slåskampe. Ungerne bør dog ikke skilles fra moderen, før de er 4 uger gamle, for således at sikre at de er helt selvstændige.

Territorielle dyr

Guldhamsteren er af natur territorial, og slåskampe mellem artsfæller kan være alvorlige og i værste fald medføre dødsfald.

Da guldhamsteren normalt kun vil kunne holdes alene, bør den på anden vis få stimuleret sin naturlige adfærd for artsfæller, f.eks. ved to bure ved siden af hinanden eller avl.

Menneske & dyr

Guldhamsteren er et populært familiedyr grundet dens overskuelige størrelse, nysgerrige væsen, og at den er relativt nem at gøre tam

Derudover bruges guldhamsteren også i stor udstrækning som forsøgsdyr i forskellige forskningsmæssige sammenhænge.

10 Typiske tegn på sygdom og nedsat trivsel

Som andre gnavere kan guldhamsteren let udvikle luftvejsinfektioner, der kan være dødelige, hvis den holdes for koldt eller i træk. Det kommer til udtryk i besværet vejtrækning og evt. nys. Buret skal derfor altid placeres tørt og varmt og uden for træk.

Diarré skyldes ofte, at de fodres med for meget frisk grønt eller et for hurtigt skift mellem fodertyperne. Fodr da kun med grundfoderet i et par dage, så går det normalt over. Voldsom og vandig diarré kan dog betyde, at hamsteren har fået den dødelige sygdom "wet tail" (også kaldet galoperende ileitis), som er betændelse i tyndtarmen, hvor dyret virker træt og har mistet appetitten. Ved mistanke om denne sygdom opsøg straks dyrlægen – ellers kan hamsteren dø inden for blot 2-4 dage.

Guldhamsterens ringe størrelse betyder, at hvis den først bliver syg, så går det hurtigt ned ad bakke – gå derfor straks til dyrlæge med den, hvis den viser tegn på sygdom.

11 Øvrige informationer

For kontakt til praktikere forhør dig hos Dansk Hamster Forening (www.hamsterland.dk).

Denne pasningsvejledning er udarbejdet af Dyrenes Beskyttelse i samarbejde med Dansk Hamster Forening. Beskrivelserne er dermed et udtryk for, hvordan vi mener, arten bør holdes, således at dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov opfyldes. Der tages forbehold for, at arten kan holdes på andre velfærdsmæssigt forsvarlige måder end dem beskrevet. Ligeledes tages forbehold for, at ny viden om artens biologi og erfaringer med dens hold kan foreligge efter udarbejdelsen af denne vejledning.